

результативного партнерства : матеріали щорічного тематичного «круглого столу» на обліково-фінансовому факультеті 22 квітня 2021 року : збірник тез доповідей. Миколаїв: МНАУ, 2021. С. 11-14.
URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9143>.

5. Цивільний захист: визначення впливу вражаючих факторів НС [Електронний ресурс] : метод. реком. з вивчення дисципліни та виконання самостійних творчих робіт для здобувачів вищої освіти спеціальностей 208 «Агроінженерія», 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» денної форми навчання / уклад. В. М. Курепін. Миколаїв : МНАУ, 2021. 41 с.
URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9828>.

ВІЙНА І ДОМАШНІ УЛЮБЛІНЦІ

*Курепін Вячеслав Миколайович,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри методики професійного навчання,
Миколаївського національного аграрного університету*

Після початку повномасштабного вторгнення росії проти України тисячі українців покинули власні оселі [1], понад 600 тисяч - виїхали за кордон. На жаль, війна не пройшла повз домашніх тварин. Багато людей виявилися неготовими до війни, тому у час паніки вони почали відмовлятися від своїх домашніх улюбленців, залишили їх напризволяще. На межі виживання опинилися і люди, і тварини.

Тварини потерпали від холоду, голоду й страху через постійні вибухи та активні обстріли, через нестачу їжі та води, вони були максимально виснажені й зневоднені, деякі вже не могли ходити, частина з них померла. Страх, дезорієнтація – їх можна побачити в очах тварин, які досі переживають війну в Україні. Безхатніх чотирилапих після початку воєнного наступу окупанта на вулицях населених пунктів значно побільшало.

На жаль, дуже багато саме покинутих собак та кішок. Люди в паніці їдуть, кидаючи своїх тварин [2]: хтось прив'язує, хтось залишає їх просто на вулиці. Тварини як люди, хтось з них боїться, є тварини, які не бояться, які спокійні. Але більшість, звісно, під звуки сирени та вибухи дуже бояться. Вони забиваються в будки, вони стресують, хвилюються, дехто відмовляється від їжі. І тоді виникає питання: «Хто їх рятуватиме? Чи є місце чотирилапим у бомбосховищах?».

Сьогодні, можна побачити як господарі піклуються та хвилюються за своїх улюбленців. А в перші дні початку війни, коли було ще незрозуміло, яка буде ситуація, багато власників тварин брали їх з собою, організовували для своїх улюбленців комфортні умови в машинах: ставили горщик, їжу, воду. Буквально весь день домашні тварини могли перебувати поруч з їх власниками, щоб у разі повітряної тривоги чи обстрілах могли потрапити в укриття разом з людьми. Для тих тварин, яких залишали вдома, про всяк випадок, лишали запас води, їжі так, щоб у разі чого вони могли побути якийсь час самі.

Дбайливі власники собак, кішок та інших вихованців навіть думки не допускали про те, щоб покинути свого улюбленця на вулиці або залишити у квартирі без їжі та води. Проте в умовах війни, коли звучить повітряна тривога і потрібно максимально швидко бігти в сховище, люди можуть діяти необдумано [3]. У подібних обставинах варто пам'ятати, що домашні тварини беззахисні і без людської турботи пропадуть.

Але, що з бомбосховищами, чи можна з тваринами до них? Чи актуальні заборони допуску домашніх тварин в бомбосховища? Подекуди така заборона на укриття в бомбосховищах з тваринами діє. Якщо підвал дозволяє розміститися з домашніми тваринами, тоді координатори сховищ розміщують тварин в укритті. Якщо ні, діє пріоритетність – діти, жінки, чоловіки, домашні тварини [4]. На жаль, це так і відбувається. Для безпеки оточуючих, в укриттях господарям собак середніх і великих порід необхідно одягати на собак намордники. Аби всі могли бути разом, у безпеці та пережити цю війну.

Собаку легко вести за допомогою повідця, треба міцно тримати тварину та не відпускати її. Навіть, якщо собака спокійна, через переляк від вибухів і натопту вона може втекти. Для кішок, гризунів та птахів існують спеціальні переноски.

Щоб сховатися в укритті для тварини потрібно зібрати тривожну валізу, необхідно взяти: ветеринарний паспорт, корм та воду з розрахунком на три дні, посуд, ветеринарні препарати, амуніцію та переноску, кілька одноразових пелюшок та пакетів для прибирання за тваринами, улюблену іграшку, засоби для догляду, плед чи одяг. У наявності повинен бути чіп або адресник, якщо у тварини його немає, прикріпіть до нашійника ламіновану записку з інформацією про господарів. Тварина не завдасть багато клопоту у сховищі, навпаки, улюбленець сповна віддячить вам любов'ю і пестощами, допоможе знизити рівень стресу, що особливо важливо в цей тяжкий час.

У разі евакуації в іншу країну тварину можна забрати з собою, для цього не потрібно навіть міжнародного ветеринарного паспорту. Деякі європейські країни, зокрема, Польща, Словаччина, Угорщина, зробили виняток для біженців та дозволили перетин кордону з чотириногими та рептиліями без обов'язкових документів.

На жаль, велика кількість домашніх вихованців залишилися самотніми, під час евакуації із зони бойових дій та артобстрілів люди «відпустили» їх на вулицю чи залишили у порожній квартирі (будинку). Виникає питання: «Як допомогти самотній тварині?». Побачивши залишеного чотирилапого на вулиці, якщо почули у порожній квартирі (будинку) жалібні звуки, є кілька варіантів дій [5].

Необхідно подбати про тварину: можна забрати до себе додому, запропонувати небайдужим знайомим чи друзям піклуватися про самотніх, знайти і звернутися до волонтерів, які допоможуть тваринам. Щоб звільнити вихованців із замкнених квартир (будинків), доводиться робити невеликі отвори в стінах навіть без згоди власників житла. Щоб врятувати тварин від голодної смерті, вибивають дверне вічко і насипають через дірку корм і заливають воду.

Отже, у воєнний час фраза - ми відповідальні за тих, кого приручили, набуває глибшого сенсу. Турбота про тварин в цей період – незвичайний прояв

людяності. Не сумнівайтеся, тварини ніколи не забудуть доброти та віддячать вам відданістю та вірністю.

Список використаних джерел

1. Курепін В. М. Воєнні конфлікти, як глобальні екологічні проблеми суспільства // Педагогічні інновації : матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Миколаїв, 28-29 квітня 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021, С. 156-158. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9296>.
2. Курепін В. М. Готовність до надзвичайних ситуацій та умов воєнного стану // Вирішення сучасних проблем технологій та техніки в сільськогосподарському виробництві : зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції № 18, м. Ніжин, 24-25 листопада 2022 р. Ніжин, 2022. С. 93-96. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12252>.
3. Іваненко В. С. Стресостійкість, як вид психологічної особистості // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 18-20. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12066>.
4. Пранович К. О. Охорона земель, інженерно-технічні заходи цивільного захисту та благоустрій територій об'єднаних громад // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 43-46. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12080>.
5. Піндера М. Екологічна безпека територій у зоні бойових дій // Молодь, наука, бізнес : матеріали Всеукр. інтер.-конф. здоб.вищ.освіти і мол.учених, 5-6 жовтня 2022 р., м. Миколаїв. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 81-83. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11861>.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ НЕПОВНОЛІТНІХ НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ ТА В УКРАЇНІ

*Лабан Кирило,
здобувач вищої освіти спеціальності 201 «Агрономія»,
Миколаївський національний аграрний університет*

Протягом багатьох років в Україні та державах Європи формувалося законодавство щодо соціального захисту неповнолітніх [1]. Як в Україні, так і в державах Європейського Союзу фундамент цієї політики складає ґрунтовні, досконалі нормативно-правові акти, виконання яких є обов'язковими для усіх сторін соціального діалогу з питань захисту неповнолітніх. Стосується це і питань праці неповнолітніх.